

Братя Грим
Синята светлина

Имало в старо време един наемен войник, който дълги години служил вярно на царя. Но войната свършила, пък и войникът поради много рани, получени в битките, не можел вече да служи, та царят му рекъл:

– Нямам вече нужда от тебе и можеш да си вървиш у дома. Няма да получаваш пари занаяпред, защото плащам само на онези, които са на служба при мен.

Не знаел войникът с какво ще преживява отсега нататък, тръгнал си угрижен, вървял цял ден и по мръкнало стигнал в една гора. Когато пригъмняло съвсем, видял някаква светлина, запътил се към нея и спрял пред една къща, в която живеела вещица.

– Дай ми да похапна и пийна и ме остави да пренощувам, иначе ще загина – рекъл ѝ той.

– Охо – отвърнала тя, – кой дава нещо на избягал войник? Но аз ще се смиля над тебе и ще те приютя, ако извършиш, каквото ти поискам.

– Какво искаш? – попитал войникът.

– Да прекопаяш утре градината ми.

Съгласил се войникът и работил на следния ден, колкото му държа-ли силите, но не успял да свърши до вечерта.

– Виждам, че днес не можеш повече – рекла вещицата. – Ще те оставя още една нощ тука, но утре ще ми насечеш и нацепиш една кола дърва.

Войникът употребил за тая работа целия ден и вечерта вещицата му предложила да остане още една нощ.

– Утре ще ми свършиш само една дребна работа. Зад къщата има стар пресъхнал кладенец и в него ми падна свещта. Тя гори със син пламък и не угасва. Ще слезеш да ми я извадиш.

На другия ден старицата го завела до кладенеца, накарала го да влезе в един кош и го спуснала долу. Намерил той свещта със синия пламък и дал знак на старицата да го изтегли пак горе. Тя го изтеглила, но когато наближил отвора на кладенеца, протегнала ръка да му вземе свещта.

– Не – рекъл той, защото разбрал лошото ѝ намерение, – няма да ти дам свещта, докато не стъпя с двата крака на земята.

Вещицата се разярила, пуснула го да падне в кладенеца и си отишла.

Паднал клетият войник на влажното дъно, без да пострада, и свещта продължавала да пръска синя светлина, но какво можела да му помогне тя? Разбрал, че няма да избегне смъртта, поседял известно време в безмерна тъга, после случайно бръкнал в джоба и напилал лулата си, която още била наполовина пълна.

„Това ще бъде последното ми удоволствие“ – помислил си той, извадил я, запалил я от синия пламък и запушил. Но щом пушекът почнал да се вие в кладенеца, пред войника неочаквано се изправило едно дребно, черно човече и го попитало:

– Какво ще заповядаш, господарю?

– Откъде-накъде ще ти заповядвам аз? – отвърнал изумен войникът.

– Длъжен съм да изпълня всичко, каквото поискаш – рекло човечето.

– Добре – рекъл войникът, – тогава ми помогни най-напред да се измъкна от кладенеца.

Човечето го уловило за ръка и го повело през един подземен проход, но не забравило да вземе свещта, която пръскала синя светлина. Из пътя му показало всички съкровища, натрупани скритом от вещицата, и войникът си взел толкова злато, колкото можел да носи.

Като се намерил отново горе на земята, той рекъл на човечето:

– Сега иди да вържеш дъртата вещица и я заведи при съдията.

След малко тя префучала като вихър край войника – била яхнала един див котарак и непрекъснато надавала ужасни писъци. Не минало дълго време и ето че човечето се върнало.

– Всичко е наред – рекло то, – вещицата е вече в затвора. – И попитало:

– Какво друго ще заповядаш, господарю?

– Сега засега нищо – рекъл войникът, – можеш да се прибереш у дома. Но повикам ли те, пристигай незабавно!

– Нужно е само да си запалиш лулата от свещта със синия пламък и аз начаса ще се изправа пред тебе – рекло човечето и после изчезнало от очите му.

Войникът се върнал в града, откъдето бил дошъл. Купил си хубави дрехи, влязъл в най-скъпата странноприемница и заповядал на съдържателя да му нареди една стая колкото е възможно по-разкошно. Пригответе стаята, настанил се войникът в нея, повикал черното човече и му рекъл:

– Аз служех вярно на царя, но той ме отпрати и ме остави да гладувам. Искам да му отмъстя.

– Какво да сторя аз? – попитало Човечето.

– Късно тази вечер, щом царската дъщеря си легне и заспи дълбоко, донеси я тук да ми послугува.

Човечето рекло:

– За мене тази работа е лесна, но ще бъде опасно за тебе, ако се

разчуе. Може лошо да си изпатиш.

Щом ударило полунощ, вратата изведнъж се отворила сама и човечето внесло царкинята в стаята.

– Аха, пристигна ли? – викнал войникът. – Веднага на работа! Иди да вземеш метлата и измети!

След като помела, той ѝ заповядал да дойде пред креслото му, протегнал нозете си и рекъл:

– Изуй ми ботушите!

После ги запратил по главата ѝ, а тя трябвало да ги дигне, почисти и лъсне. Тя изпълнила всичко, каквото ѝ заповядал, без съпротива, мълчаливо и с полузатворени очи.

А щом пропели първи петли, човечето отново я занесло в царския дворец и я положило в леглото ѝ.

Събудила се царкинята на другата заран, отишла при баща си и му рекла, че сънувала чудноват сън.

– Понесоха ме със светкавична бързина по улиците и ме оставиха в стаята на един войник, на когото трябваше да слугувам, да върша най-черната работа, да му мета стаята и да му чистя ботушите. Беше само насън, а пък съм толкова уморена, като че наистина съм вършила всичко това.

– Може да не е било сън, а действителност – рекъл царят, – та ще ти дам следния съвет: направи малка дупка на джоба си и го напълни с грахови зърна. Ако те отнесат пак, зърната ще изпаднат през дупката и ще оставят следа по пътя.

Докато царят я наставлявал така, човечето стояло невидимо отстраня и чуло всичко. През нощта, като понесло пак спящата царкиня по улиците, няколко грахови зърна наистина изпадали, но не могли да оставят следа, тъй като хитротото човече предварително осеяло всички улици с грахови зърна. И царкинята трябвало повторно да слугува, докато пропели първи петли.

На другата заран царят пратил хората си да търсят следата, но техните усилия били напразни, защото по всички улици сиромашки деца събирали граховите зърна и викали:

– Тази нощ е валял грах.

Тогава царят рекъл:

– Трябва да измислим нещо друго. Легни си тази вечер с обувките и като си тръгваш оттам, скрий едната някъде. Аз ще я намеря.

Черното човече пак подслушвало и узнало намеренията на царя, затова вечерта, когато войникът му поръчал да донесе пак царкинята, то

се помъчило да го раздума и му рекло, че не знаело средство против тая хитрина; а пък ако намерели обувката у войника, щял лошо да изпати.

– Прави, каквото ти рекох – отвърнал войникът. И царкинята трябвало трета нощ поред да прислужва.

Ала преди да я отнесат обратно в двореца, тя скрила едната си обувка под леглото.

На другата заран царят пратил да дирят обувката на дъщеря му из целия град. Намерили я у войника, който по молба на човечето бил напуснал града, но скоро го настигнали, хванали го и го хвърлили в тъмницата. В бързината си той пък бил забравил най-важните неща: свещта, която пръскала синя светлина, и златото. Имал в джоба си само една жълтица.

Но както стоял окован до прозореца на тъмницата, зърнал одного от другарите си да минава по улицата. Почукал тогава на стъклото, приближил се другарят му и той му рекъл:

– Забравих в странноприемницата едно вързопче. Имай добрината да ми го донесеш, ще ти дам една жълтица.

Отърчал неговият другар и му донесъл вързопчето. Отпратил го войникът, запалил лулата си и черното човече веднага се вестило.

– Не се страхувай! – рекло то на господаря си. – Върви, където те водят, и се остави в ръцете им. Вземи само свещта, която пръска синя светлина, със себе си!

На другия ден изправили войника пред съда и макар че не бил извършил никакво престъпление, съдията го осъдил на смърт. Но като го извеждали от съда, той помолил царя за една последна милост.

– Каква? – попитал царят.

– Разреши ми да изпуша на път към лобното място още една лула.

– Можеш да изпушиш и три – отвърнал царят, – но не си въобразявай, че ще ти подаря живота.

Извадил войникът лулата си, запалил я от свещта със синия пламък и щом се дигнали няколко колелца пушек, човечето се явило. Държало малък бич в ръката си и попитало:

– Какво ще заповядаш, господарю?

– Набий тоя продажен съдия и стражарите му така, че да се натъркалят по земята! Но недей забравя и царя, който се отнесе тъй лошо с мене.

Развъртяло се светкавично човечето насам-натам и всеки, когото само докоснело с бича си, падал веднага на земята и не смеел да мръдне. Изплашил се царят, ударил го на молба и само за да запази живота си,

отстъпил царството си на войника и му дал дъщеря си за жена.

КРАЙ

Brüder Grimm
Das blaue Licht

Източник: <http://bezmonitor.com>

Сканиране и разпознаване: Виктор, 2003

Публикация: Най-хубавите приказки на Братя Грим, издателство „Отечество“, София,
1996

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2299>]